kristina haidingerová

RICHARDOVY ŽIVÉ HRAČKY

2026

NAKLADATELSTVÍ
GOLDEN DOG

RICHARDOVY ŽIVÉ HRAČKY

Text © Kristina Haidingerová, 2016, 2026
Obálka © Michal Březina, 2026
Ilustrace © Kristina Haidigerová, 2016
Redakce: Martin Zemek
Korektury: Barbora Vaňková
Sazba a grafické zpracování: Michal Březina
Sazba e-knihy: David Konečný

Vydalo nakladatelství Martin Štefko – Golden Dog v roce 2026
Svatojanská 703, 382 32 Velešín
www.goldendog.cz
1. vydání

V textu jsou použity citace z následujících děl:
Donatien Alphonse François de Sade: Francouzi, ještě trochu úsilí, chcete-li být republikány (Concordia, 1991; přeložil Aleš Pech)
Úryvky z alba Liebe Ist Für Alle Da skupiny Rammstein (vydal Universal Music, 2009)
František Kožík: Černé slunce (Winston Smith, 1992)

Vytiskla TISKÁRNA PROTISK, s.r.o.
Rudolfovská 617, 370 01 České Budějovice
www.protiskcb.cz

ISBN 978-80-7711-017-4
ISBN 978-80-7711-018-1 (PDF)
ISBN 978-80-7711-019-8 (ePub)
ISBN 978-80-7711-020-4 (MOBI)

DÍL PRVNÍ: UMĚNÍ NEMILOVAT

Hladové oči

Škubu si tepny háčky tvých lží
vyhnívám zevnitř
tak spaluji, spaluji

Jsem loutkou chtíče a otázky mží
ty hladové oči
já schvaluji, schvaluji…

Nápřah a vzlet
napnuta na nitkách
Nádech a vzdech
polibek na jatkách
…a děsně hladové oči…

A bolest a nic ovívá hlad
A výkřik mých plic dokáže hřát
tvé zvráceně hladové oči…

Zavěs mě za skobu z papíru
zavěs a zhasni
(šeptám a schvaluji)

Rozehraj struny klapkami klavíru
pro hladové oči
zpívám a vdechuji…

Nabij a střel
pohlížím na hlaveň
Ukroč a pal
budoucnost napomeň
…ve svých hladových očích…

A bolest a nic zaplavil hlad
A výkřik z mých plic ovívá chlad
pro tvé nechutně hladové oči…

RIWAA NERONA

Příroda tomu chce, neměj jiného udidla než ve svých sklonech, jiný zákon než svoji touhu, jinou morálku než morálku přírody.

D. A. F. DE SADE

/1/ **Chci své peníze zpátky**

V den, kdy jsem měl zemřít, pršelo. Přestože byl konec dubna, třásl jsem se ve vodou nasáklém kabátě zimou, jako čerstvě ostříhaný pudl. Ploužil jsem se ulicemi téměř cizího města a měl silný pocit, že přede mnou zabouchlo dveře. Ne, že bych čekal salvu a poklony, ale nikdy by mě nenapadlo, že se tady to slavné dobrodružství až takhle zvrtne. Ale zvrtlo se. A to tak podivně, že jsem se rozhodl vám o tom vyprávět.

„Přijeď za mnou, jakmile budeš moci," psal mi otec, kterého jsem devět let neviděl. Od doby, kdy jsem přišel o matku – a on o svoji ženu – se jen honil za svými múzami. A to dokonce tak vehementně, že mě občas u některé z nich zapomněl. Když mi bylo deset, přišlo pozvání od mé tety z Paříže, abych tam jel studovat a hlavně, abych dostal řádnou výchovu. Otce jsem tu musel nechat všem těm jeho ženštinám napospas a sám se pod přísným dohledem tety Babette učil hlavně to, jak nebýt *jako on*.

Až jednou, to už jsem byl o devět let starší a spíše než s bázní jsem k ní vzhlížel s nucenou úctou, mi donesla dopis.

„Potřebuji tě co nejrychleji zde, Michaeli," psal otec, „neboť nevím, jak dlouho ještě setrvám na tomto neutěšeném místě, v tomhle příkoří. Jsem beznadějně uhranutý rudovlasou bohyní, zhrzen její nedostupnou láskou a všemi

těmi neúspěchy. Již nemohu tvořit, neboť neži-ji. Peněz se mi žalostně nedostává. Prodal jsem už skoro vše, a dluhy přesto narůstají jako vřed na mém nešťastném životě. Jsi jediný, kdo mi porozumí. Jediný, kdo mě může zachránit z tohoto zničujícího opojení."

Za celých těch devět let odloučení jsem přečetl nepočítaně dlouhých dopisů o kratičkých avantýrách i krátkých zpráv o naopak rozvleklých útrapách svého otce. Ještě nikdy mě však o nic nežádal. Tenhle poslední dopis byl jiný. Něco se dělo a já cítil, že musím být u toho. Přiznávám, že jsem celou tu dobu na podobnou pobídku jen čekal. Francie se nikdy nestala mým domovem a čím dál tím častěji jsem snil o nějaké cestě, o dobrodružství. Kdyby tento otcův dopis nepřišel, zřejmě bych se od tety stejně odstěhoval; i kdyby to znamenalo celá studia bydlet v tom nejnuznějším bytě.

„Jedině tam zvlčíš," kárala mě teta Babette, kterou můj nápad přerušit studia dost vyvedl z míry. „Ten nezodpovědný zhýralec ti nemá vůbec co nabídnout!"

Jenomže ten nezodpovědný zhýralec byl můj otec. Muž, který mě naučil kreslit, který mi už v osmi letech dovoloval doprovázet ho na setkání berlínských umělců. Vdovec a přes všechny nedostatky vždy milující rodič.

A tak jsem měsíce šetřil, jak se dalo. Když teta poznala, že mi v mém rozhodnutí nedokáže zabránit, nakonec ustoupila, a dokonce po mně švagrovi poslala nějaké peníze. Konečně jsem se vypravil.

Zbytečně.

Trmácel jsem se z Francie až do Pruska a přišel o všechny své úspory, jen abych zjistil, že můj otec prásknul do bot. Prostě zmizel, aniž mi dal vědět kam. Čekal mě tu opuštěný, studený domek na samotě… a jak jsem měl později zjistit, také závratné dědictví v záporných hodnotách a páreček dopálených lichvářů.

Nejprve jsem se vyptával několika otcových přátel v Treptowě, což je nejokrajovější čtvrť Berlína, kde jsem s otcem prožil dětství. Ale žádný z nich neměl ponětí, kam se vydal. Někteří tvrdili, že se pomátl na rozumu, jiní, že se uzavřel do sebe a s nikým se nestýkal. „Maloval furt dokola jednu a tu samou ženskou," smál se jeden. „A to neměl ani na to, aby si nechal vyspravit boty!"

Všichni ti muži i ženy se ale shodovali na jednom: chystal se opustit město a už nejméně před půl rokem zmizel.

Aby toho všeho snad nebylo málo, třetího dne mého pobytu v Treptowě se z kočího vyklubal lapka, který mě okradl o veškeré finance, dokonce i o doklady. Nejprve mi nabídl odvoz do města a celou cestu se přátelsky vyptával na všechno možné. Tehdy jsem si myslel, že ho snad urazil francouzský přízvuk – zkrátka, v půli cesty zastavil a tasil na mě pistoli.

Takže místo abych se vydal pátrat do města, vracím se teď zpět do nuzného domku jako zpráskaný pes do boudy, bez nejmenšího ponětí, co si počít. Celou cestu jsem pořádně nejedl, jen abych co nejvíc ušetřil. Ne, opravdu mě nenapadlo, že mě okradou a že v otcově spíži namísto jídla najdu jen pavouka, co se oběsil hla-

dy na vlastní pavučině. Dům byl podle všeho skutečně opuštěný už několik měsíců.

Co teď? Pokud prchl za svojí rudovlasou múzou, proč nezanechal dopis, když věděl, že se za ním chystám? I kdybych ho snad našel, jak bych mu teď vůbec mohl být nápomocný, když jsem bez jediné vindry a hlady se sotva vleču? Mám se snad raději snažit nějak získat peníze na cestu zpátky? Zkusím ještě navštívit několik nejbližších domů dole u řeky a doufat v náhodu. Ale dnes už ne. Na cokoliv dalšího se musím nejdříve vyspat. Na tom jediném místě, které tu znám. Zítra mě určitě něco napadne, musí, říkal jsem si, zatímco jsem se blížil zpět k malému zpustlému stavení. Ale to se spíš ozývala poslední naděje – že otec odcestoval jen na čas a brzy se vrátí.

Přece ví, že přijedu.

Zaklonil jsem hlavu a zaposlouchal se do monotónního ševelení deště v listoví a kalužích. Pohled jsem nechal bloudit v korunách vysokých platanů, ústa nastavil studeným kapkám, aby zahnaly žízeň.

V otcově domě se svítilo a na zanedbaném dvorku stál nějaký povoz. Musel jsem se o něj na chvíli opřít. Zapřažený hřebec mě pozoroval velkýma hnědýma očima a bezstarostně hryzal udidlo. K noze se mi začalo lísat malé kotě s velkýma zlatozelenýma očima. Chvíli jsem je hladil po urousaném, kdysi snad bílém kožíšku. „Kdepak se tu bereš, kamarádko?“ ptal jsem se. „Jsi z daleka? Touláš se jako já? Nebo někoho hledáš?“ Poškrabal jsem je za uchem a kotě začalo příst. Dost možná se také třáslo zimou.

Uvnitř domu někdo zanadával jadrnou němčinou. Ne, to nebyl otcův hlas. „Někdo nás přišel navštívit?“ ptal jsem se kotěte. „Snad to nejsou zloději?“ Po zážitku s kočím jsem čekal cokoli.

Vešel jsem do dokořán otevřených dveří, kotě vklouzlo za mnou.

Nějací dva muži ve vysokých holínkách a vypasovaných redingotech kráčeli po světnici a prohledávali skromný otcův majetek.

„Nic! Jen tyhle mazanice!“ zaklel mladší z nich, zatímco procházel obrazy opřené o stěnu. Pak vstal a shodil ze stojanu otcovo rozpracované plátno. „Ten blázen tu nemá absolutně nic! Absolutně nic, co by mělo nějakou cenu!“

Zaryl jsem nehty do dlaně.

Robustnější a starší z mužů sundal ze stěny malou podobiznu mé matky. „Tahle děvka by měla větší hodnotu než všechno tohle harampádí,“ zahučel, chlípně zahleděný do obrázku. „Vážně moc pěkná.“

„Nesahejte na ni!“ zařval jsem.

„Hej!“ zahulákal mladší muž, „padej odsud, otrapo!“

„Počkat, počkat!“ obrátil se na mě zloděj obrázků. „Co tu pohledáváš, hm?“

„Co tu hledáte vy?“ odsekl jsem.

„Peníze, které ukradl ten patlal, co tu bydlel! Znal jsi ho? No tak, odpověz, co jsi zač, nějaký jeho model?“ vysmíval se mi mladý muž přímo do tváře; z jeho odporného dechu bych mohl být ve vteřině opilý. Možná si trochu šlapal na jazyk, ale jeho samolibý úsměv a naprosto studený pohled jasně vypovídaly o tom, že je schopen čehokoliv. Začal jsem ustupovat.

„Ty víš, kde Denatierre je, že je to tak?“ zařval zloděj, jakmile pochopil, že hodlám vzít do zaječích, a hned se ke mně hnal tak vehementně, až při tom ztratil svůj fajnový klobouk. Než jsem stihl zareagovat, popadl mě za límec kabátu a přirazil ke zdi. „Že ty víš, kde se skrývá?“

Pokusil jsem se vysmeknout, ale vrazil mi loket pod bradu. „Chci své peníze zpátky, a chci je opravdu moc! A ty mě k nim pěkně dovedeš!“ Zamával mi před očima matčinou miniaturou. „Tuhle čubu znáš, že je to tak?!“

Třeštil jsem oči, pod tlakem jeho lokte jsem mohl sotva dýchat a k tomu mi vztek zatemňoval zrak.

„Kdo je to? Tvoje milenka? Matka? Hm? Řekni, kde je ten zmetek, co ji namaloval!“

„Nemám… tušení,“ vypravil jsem ze sebe. Začínalo mi docházet, do jaké šlamastyky jsem se to dostal a že zapřít vlastního otce nebude stačit k tomu, abych z ní vyvázl. Podařilo se mi zaútočit kolenem proti jeho tělu, a nakonec ho od sebe i odstrčit, jenže víc už jsem nestihl.

Chlap mi uštědřil bolestivou ránu pěstí do břicha. Prázdný žaludek jako by se mi vyfoukl do všech útrob. Zalapal jsem po dechu. Lichvář mě bez obtíží přimáčkl zpět ke zdi. „To je mi tě líto, synku. To budeš muset dloužek zaplatit za něj.“

„To těžko,“ podařilo se mi se dokonce uchechtnout. Vedle všeho, co se ten den už přihodilo, působil jeho požadavek zkrátka komicky. Nenávist k vetřelci mě přiměla znovu

zaútočit, vymanit se, ačkoli jsem si nemohl být jist, co by se dělo pak. Chlap mě pro jistotu znovu udeřil pěstí do žaludku. Padl jsem mu do náruče a křečovitě se rozkašlal.

„Tenhle nuzák nemá ani vindru," konstatoval mladší z lichvářů, který mi mezitím prošacoval kapsy. „Zjisti alespoň, jestli něco ví," poradil staršímu kolegovi a podal mu nůž.

„Neraď mi a odnos ty krámy!" okřikl ho podnapilý vyděrač. Nato mi přitiskl hrot nože pod bradu a dožadoval se svých odpovědí. „Kdo jsi?!" zařval netrpělivě, když se žádných nedočkal. „Raději si něco rychle vymysli! Protože jestli jsi jen nějakej tulák, právě tady a teď tě klidně podřežu jako podsvinče!"

Neměl jsem důvod mu nevěřit, k tomu tím prohlášením podstatně snížil mé šance se ze všeho vylhat.

„Chtěl jsem jen ten obrázek!" zkusil jsem to.

„A pročpak ti na něm tak záleží, pověz?" Špička nože mi na několika místech prořízla kůži. Všechny další výmluvy se mi okamžitě vykouřily z hlavy. Nutně jsem potřeboval nějakou zbraň! Jediné, co bylo v mém dosahu, byl mosazný svícen, který nechali na komodě. Sáhnout pro něj, aniž by to útočník zaznamenal, a aniž bych se nakonec o jeho nůž sám pořezal, mě stálo zbytky sil.

Chlap mezitím ztratil poslední zbytky trpělivosti.

„Kdo nic neví, nic nepoví," sykl mi do ucha, jeho nůž se mi zabodl pod bradu, po krku se mi spustily horké potůčky krve. „A kdo je mrtvý, už vůbec ne!"

Pak už jen vnímám, jak ostří mizí z rány, která upouští další teplo. A rozzuřený lichvář se chystá bodnout znovu. Zároveň se já vší silou rozmachuji těžkým svícnem proti jeho hlavě.

Ozvalo se nepříjemné křupnutí. Rozložitý, přiopilý chlap spadl na zem jako pytel obilí a jeho kštice se zaleskla krví.

To už se přihnal ten druhý. Prudkost, s jakou mi dopadla jeho pěst na spánek, mě málem poslala do limbu. Další ranou do tváře mě odrazil zpět ke zdi. Prudce slábnoucí tělo se nezmohlo na jakýkoli pohyb, natož obranu.

Útočník mě vzal za vlasy a vytáhl zpět na nohy. Ty už ale odmítaly jakoukoli poslušnost. Z rány pod bradou si dál proudila krev a máčela mi límec. Uši mi zalehly, pod víčky se rozprostřela mlha.

Když mě mladý lichvář pustil, bezvládně jsem se sesunul k zemi.

Že nejsem mrtvý, mi došlo, když mnou začal třást. Žádné reakce se nedočkal; nebyl jsem jí schopen.

„Tys ho podřízl, ty idiote! Měls mu jen pohrozit, aby kápl božskou, ne aby zkapal!“ dolehlo ke mně vzdalující se lichvářovo spílání. Ten druhý neodpovídal, jen sténal.

Po chvíli ticha se někdo vrátil. Ještě mnou zatřásl a znovu prohledal všechny kapsy. Nakonec začal kolem rozlévat petrolej.

Páchnoucí tekutina se vsakovala do kabátu, zatímco já neměl sílu pohnout ani malíčkem.

Beznaděj slavila vítězství.

Začal jsem se vytrácet. A stejně tak se pomalu vytrácelo vzdálené, tiché mňoukání toulavé-

ho kotěte, i všechno, co tu zůstalo po mém otci.

Nedaleko zapraskal oheň.

Konečně bylo teplo.

* * *

Někdo mě zalehl.

V hrdle mě šeredně štípalo a všude kolem hučel požár. Měl jsem pocit, že mi hoří rameno…

Něčí prsty mi zatlačily na kůži na krku.

„Ronalde! Potřebuju pomoc!“ zavolal zhrublý mužský hlas, který vzápětí přešel do dusivého kašlání.

„Nechceš po mně, abych to tu hasil, Richarde?“ houkl jiný hlas udiveně.

„Ne,“ odpověděl mu první, „ale potřebuju, abys mi něco pomohl naložit.“

„Co chceš, probůh, tahat z téhle udírny?“

Ozvalo se zapraskání a hluk padajících trámů.

„Pozor!“

„Zatraceně!“ zaklel hlas poblíž. Jeho majitel se mě pokusil zdvihnout.

„Richarde! Sakra, vypadni z té pece, než z tebe bude škvarek! Co to tam vlastně hledáš?“ halekal vzdálenější z hlasů. Nato se také sípavě rozkašlal.

„Pomoz mi s ním,“ poručil hluboký hlas muže, který mě podpíral, „tenhle uzenáč pořád žije.“

„Neříkej mi, že ho budeš ještě zachraňovat!“

„Nemůžu ho tady takhle nechat!“

„Ne, že nemůžeš, Richarde, ty musíš! Co to děláš?!“

Kolem se rozrachotily další padající trosky. Tentokrát mnohem blíž. Na tváři mě zaštípala sprška jisker. Někdo mě rychle zdvihl a vlekl pryč. Cítil jsem bolest a pach spálené látky… Pak mi horkou tvář ovanul chladný vítr, na kůži posedalo drobné mrholení.

„Richarde! To nemyslíš vážně? Co to, sakra, do tebe vjelo? Pomátl ses na rozumu?! Víš vůbec… víš vůbec, co děláš?“

„Jo,“ odsekl muž. Téměř něžně mě uložil na měkké sedadlo kočáru a pod bradu přitlačil kus nějaké látky. „Dost možná největší chybu svýho života.“

Tak tohle je moje úplně první vzpomínka na Richarda Steinberga.

/2/ **V rezidenci pana Steinberga**

Nebýt té neuvěřitelné události v otcově domě, mohl by můj příběh začít jako každá jiná zamilovaná historka: jakmile jsem otevřel oči, spatřil jsem snad nejmilejší dívku pod sluncem. Usmála se a ve tvářích se jí udělaly dolíčky. „Pijte," poručila mi skoro přísným hlasem, ale já jen několikrát udiveně zamrkal.

Přelud nezmizel – ta drobná zlatovlasá dívka tu byla stále. „Ztratil jste dost krve. Musíte teď hodně pít, víte?" naléhala. Pak do mě začala doslova nalévat sklenici vody, dokud jsem se nerozkašlal. Při prvním pokusu se pohnout jsem si uvědomil, že takřka nemohu otočit hlavou, jak je mé hrdlo pevně obvázané – potlučená tvář i popálené rameno byly v jednom ohni.

„Potřebujete nabrat sílu!" vnutila mi další sklenici.

Moje levá ruka ležela ovázaná na peřině, obličej mi také pěkně upravili, co jsem tak nahmatal; tvář jsem měl jako dobře uzrálou broskev a na jedno oko jsem téměř neviděl.

„Někdo vás škaredě potloukl, pane. Máte popálené rameno, pohmožděná žebra, tvář a… víte, vaše hrdlo je…" dívčiny modré oči posmutněly, pohled se snesl na peřiny. „Jak může někdo jako vy mít tak strašlivé nepřátele?"

„Každý má nepřátele," zachraptěl jsem skoro bezhlasně, načež jsem u postele zahlédl malou bílou kočku. „Ale občas objeví i přátele," usmál jsem se. Nejen že moje nová zvířecí souputnice nepřišla k žádné újmě, ale její srst teď byla zá-

řivá jako čerstvě padlý sníh. *Gerda*, napadlo mě jméno dětské poutnice ze severské pohádky, kterou jsem jako malý měl tolik rád. Čerstvě pojmenovaná kočka teď s nahrbeným hřbetem, rozzářenýma očima a bez zjevného důvodu poskakovala po všech čtyřech současně; rozhodně se měla k světu. Zato já? Cítil jsem se, jako by mě zrovna vytáhli z pece. „Jak dlouho tu ležím?“

„Pět dní. Vysílený jste hlavně proto, že je těžké do vás vpravit něco k jídlu, víte? To ten kašel a vaše… zranění. Máte obrovské štěstí, že jste nevykrvácel.“

Dívka mi podložila záda dalšími dvěma polštáři, vzala do rukou hrnek polévky a přidržela mi ho pod bradou. Snad mě měla za tak nemohoucího, že mě chtěla krmit. Ruka se lžící se jí při tom chvěla tak silně, že několik kapek polévky ukáplo. Náhle se mi prudce sevřel žaludek. Popadl jsem lžíci z její ruky a začal bez skrupulí a zcela neslušně hltat. Myslel jsem jen na to, jak se můj scvrklý žaludek plní teplou tekutinou a vrací do mého vysíleného těla život. Dívka se usmívala, někde za ní praskal oheň a mně bylo vedro. Znovu mě přepadalo spaní. Dívka to vytušila. Odložila polévku na stolek a načechrala mi polštáře. Zpod čepce se jí při tom uvolnilo pár zlatých pramenů. Nedbala toho. Usmála se na kočku a vzala ji do náruče.

„Dáte jí také najíst?“ zeptal jsem se šeptem – kam se vytratil můj hlas?

„Ta už toho spořádala desetkrát tolik co vy!“ zasmálo se děvče. „Je vaše?“

Přikývl jsem.

„Chcete si ji nechat u sebe?“

„Pokud mohu… Kde vlastně jsem?“ zeptal jsem se tiše a z posledních sil.

„V rezidenci pana Steinberga.“

„Pana Steinberga?“

„Jistě. Richarda Franka Steinberga.“

„Měl bych ho znát?“

„To je přeci váš bratr!“ Dívka nasadila roztomile překvapený pohled. „To on vám zachránil život, víte?“

Chtěl jsem namítnout, že pokud vím, žádného bratra nemám, ale zmohl mě dusivý kašel. Pak už jsem neměl sílu se dál vyptávat, dokonce se ani divit. Vždyť s přihlédnutím k bujaré povaze mého otce bylo možné cokoliv. Oči se mi klížily. Ať už jsem byl kdekoliv, bylo tu nesmírně příjemně a mně se chtělo spát. Ani si nepamatuji, že bych to děvče slyšel ještě něco říci, nebo odcházet. Sotva jsem zavřel oči, rychlostí větrného víru jsem se propadl časem nazpět, za otcem; tím věčným snílkem, který mě doprovázel po dobu mého dětství.

Sen se však nějak záhadně změnil v noční můru. Z ničeho nic jsem se ocitl v plamenech, které mě hryzaly do zad a ramene a hořely mi vlasy. Kůže se vzdouvala jako placka na oleji. A já, největší ubožák, vyhladovělý vězeň, stojím jako Johanka z Arku připoután ke kůlu, jen aby… mě probudilo horko.

Opatrně jsem se posadil a ujistil se, že nehořím. To jen rameno mě pálilo jako ďas. Kolik dalších dní jsem prospal? Zmizely obvazy z ruky i obličeje, jen hrdlo, rameno a žebra

jsem měl ještě obvázaná, a tělo bylo mnohem silnější. Vše by mohla vysvětlit neurčitě hořká pachuť jakéhosi dryáku, jež mi ulpívala na jazyku.

Rozhlédl jsem se po pokoji. Byl jsem tu jen s Gerdou. Opět hopkala po všech čtyřech a chňapala po neexistujících nepřátelích. Pak se z ničeho nic dala na zběsilý úprk. Zdi nezdobila žádná malba, jen překrásné velké mosazné hodiny, právě odbíjející pátou podvečerní. Až na lůžko, Gerdin pelíšek, kovanou židli a stolek s lampou byla místnost prázdná a příjemně prosvícená dvěma okny se zlatohnědými závěsy. Vytápěl ji rohový žulový krb s umně vykovanými kozlíky, plný zuřivě praskajícího dřeva. Bylo tu téměř nedýchatelno a na tvář se mi lepily zpocené vlasy. Vrávoravě jsem došel k oknu a otevřel obě křídla dokořán. Slunce zapadalo nad zahradou snad ještě krásnější, než je ta Lucemburská v Paříži: vydlážděné pěšiny lemované kameninovými truhlíky dělily záhony petrklíčů a ještě spících růží, uprostřed se probouzel jabloňový sádek. Po bližší straně zahrady jsem mohl poznat vyšší ze dvou kovaných klecí. Tato byla také užší, pruty se proplétaly až do výše oken prvního poschodí. Uvnitř stála překrásná socha nahého mladíka, připomínající některého z řeckých hrdinů.

Ozvalo se cvaknutí kliky. Rychle jsem se otočil zpět do pokoje.

Ve dveřích stála zlatovlasá dívka.

Gerda jí proklouzla kolem nohou a hned byla pryč.

Ihned jsem se za tu její lumpárnu omluvil,

ale dívka tam jen tak stála s tácem v rukách a zírala na mě, jako by viděla ducha.

Jak směšně asi vypadám s těmi opocenými loknami, opuchlým okem a vyhublým ofačovaným tělem oblečeným jen v jakýchsi spodkách? Čekal jsem, kdy dívka vyprskne smíchy. Ale ona se jen nesměle usmála. Nádobí na tácu začalo chřestit, jako by je už nemohla udržet.

„Mohl bych se někde omýt, prosím?“ zeptal jsem se nejhlasitějším šeptem, jakého jsem byl schopen, abych zaplašil rozpačité ticho.

„Určitě,“ odvětila a odložila tác na stolek. „Nechám vám připravit koupel.“

Připravit koupel? Mně? Začínalo mi teprve docházet, že můj údajný bratr je zřejmě dost bohatý.

„Nejdříve byste se ale… musíte se nejprve najíst,“ přikázala dívka, zatímco si snaživě rovnala poněkud pomačkanou zástěru.

Kývl jsem a pro klid její duše se usadil k tácu s chlebem a špalíkem voňavé šunky. „Jak se jmenujete?“ zeptal jsem se před prvním soustem.

„Kirsten Eggertová, pane.“ Kirsten přivřela okno. „Ještě ke všemu můžete nastydnout. Zvlášť po té koupeli byste měl být v teple. Obvazy si můžete sundat, uvážu vám nové. Pozor ale na spálenou kůži, v horké vodě to bude dost pálit; snažte se rameno moc nemáčet.“ Dívka ze sebe všechny poučky sypala jako student u zkoušky. „Pošlu pro vás, až bude voda nachystaná,“ usmála se ještě a už spěchala pryč.

Slečna, která přišla zanedlouho, již zdaleka

nebyla tak milá a něžná jako Kirsten. Ovšem ne, že by nebyla pěkná, to ona byla. Vysoká štíhlá dívka s černými loknami a koketním úsměvem by snad mohla bledou dívku krásou i předčít. Jmenovala se Erika a starala se o kuchyni a koupelnu. Víc mi neřekla. „Mám zakázáno s vámi mluvit," ušklíbla se, „tedy, do té doby, než vám vše osvětlí pan Steinberg sám. ‚Můj bratr bude hodně dezorientovaný, tak ho zbytečně nezatěžujte nějakými hloupými otázkami!' Takhle přesně nám to pán nakázal. Asi má strach, abyste nám nevyzvonil nějaké jeho tajemství." Erika obrátila své velké čokoládové oči v sloup.

Sestoupili jsme po dřevěných, kobercem krytých schodech až do přízemní haly. Než jsem se stihl rozhlédnout, Erika už otevírala jedny z trojích dveří, které odsud vedly, a kynula mi. Zde na mě čekala prostorná kovová vana, do poloviny naplněná mydlinkovou vodou, a čisté oblečení. Zatímco jsem se podivoval nad všemožnými flakónky a mýdly, ledabyle rozestavěnými po kované komodě, Erika odešla.

Posadil jsem se do horké vody, nasál vůni máty a zavřel oči. Že by můj otec s některou ze svých múz měl syna a já o tom nevěděl?

Opatrně jsem se omýval, holil, sušil a prohlížel si jizvy, zatímco mé myšlenky neúspěšně pátraly po odpovědích. Proč mě pan Steinberg – můj údajný bratr – dosud nenavštívil? Je to jeho košile, již si oblékám? A co teprve ty spodky, které jsem svlékl? Musel jsem se v duchu smát. Ať už to bylo jakkoli, rozhodně jsem si byl jist, že tento dům vidím poprvé.

Má dosavadní ložnice se za dobu mé nepřítomnosti proměnila. Lůžko bylo povléknuto do světle zeleného sametu, na nočním stolku stála váza konvalinek, tác plný zlatavých, voňavých žebírek, omáčníky a karafa vína s broušeným pohárem.

Ještě před měsícem jsem byl student vzatý na milost u své uštěpačné tety, spal na slamníku a jedl se sloužícími u umaštěného stolu. Jako poustevník jsem se plahočil přes půl Evropy a spoustou tolarů zaplatil nejlevnější dostavníky do Pruska. Otec byl nezvěstný, jeho domek lehl popelem, mě samotného málem upálili… a najednou jsem zahrnutý přepychem a laskavostí, neznámo kde. Až se mi z toho všeho zatočila hlava.

O to neskutečněji jsem se cítil, když se znovu objevila roztomile přísná ošetřovatelka. Když se ke mně usazovala s obvazy, zdálo se mi, že jsem byl poslán z pekla rovnou mezi anděly. Poslán mezi ně skoro nahý.

Dívka opatrně potírala popálené rameno a část zad chladivou mastí, drobnými prsty jemně prohmatávala žebra těsně nad pasem. Na pažích mě při tom lechtaly její zřejmě trvale neposlušné zlaté lokny, tu a tam se mi o paži otřela záhybem šatů a několikrát nesměle zavadila o můj pohled. Snaživá přísnost se jí z modrých očí postupně vytrácela a já cítil čirou něhu. A pak také vůni. Lehkou, ale podmanivou vůni dívčina těla, kterou nešálil žádný parfém.

Když o tom teď tak zpětně přemýšlím, neměl jsem jedinou šanci se do toho děvčete nezami-

lovat. Bylo mi devatenáct let, a já tehdy poprvé zakoušel ten sladkobol z důvěrných dotyků cizí ženy. Než se skončilo moje kurýrování, bojoval jsem s touhou se Kirsten dotknout. Jakkoli. Poděkovat jí, pohladit ji, vysvobodit zpod čepce všechny její vlasy a přivonět k nim. Bylo mi úplně jedno, když mi vykládala, že mi na hrdle a rameni zůstanou jizvy. Měl jsem tak sucho v krku, že jsem se ani nepokoušel odpovídat.

„Pan Steinberg," řekla dívka na odchodu, „asi víte, nebo možná nevíte, má ve městě vlastní obchod a slavnou dílnu na vynálezy. Chce, abyste ho tam zítra navštívil. Bude vás tam očekávat. Kočí Hans je připraven vás ráno kolem deváté vyzvednout a zavézt až na místo. Tedy pokud nic nenamítáte? Nebo máte ještě nějaká jiná přání?"

Neměl jsem ponětí, jaká odpověď se ode mě žádá, takže jsem mlčel jako nepřipravený študák.

„Asi tu s námi nějaký čas pobudete," usmála se Kirsten rozpačitě.

„Děkuji vám za všechnu péči, slečno."

„Jsem tu od toho – mladý pane." Dívka se poklonila v lehké parodii na naši obřadnost. „Snad se vám tu bude líbit."

/3/ **Velmi exkluzivní zboží**

Prosluněné berlínské ulice se hned po ránu hemžily lidmi. Před obchody se pomalu tvořily hloučky. Dámy ve vzdušných šatech s čepci a stuhami v jarních barvách venčily své psíky, pánové v cylindrech a nažehlených fracích hltali ranní noviny. Slunce prvního májového jitra rozzářilo tváře dětí i hospodyněk, které vítaly nový den v oknech otevřených dokořán. *Cizinče! Vrať se domů!* jako by volala ta zívající ústa.

„A mně se tu zrovna začalo docela líbit," pousmál jsem se sám pro sebe. Kočár, ve kterém jsem si hověl, byl otevřený, velmi pohodlný a vtipně extravagantní, dalo by se říci. Kdo to kdy viděl – mít na kočáře hodiny? Tady byly hned čtvery. Na každé straně vozu dva přesný čas ukazující zlacené ciferníky, nad každým visela lucerna, upevněná řetězem k vysokému, kovanému držadlu. Kočí Hans si pohvizdoval, někteří lidé v ulicích se po nás ohlíželi.

Právě jsme míjeli Braniborskou bránu. Krásná, takřka antická stavba se pyšně opírala o mohutné pilíře, čtyřspřeží na vrcholu jako by se chystalo co chvíli vyrazit modrým nebem vstříc vycházejícímu slunci. Promenáda na mě dýchla vůní kvetoucích lip a já se pokusil přijmout ji z plných plic.

Jako zázrakem se již žádný kašel nedostavil.

Zdravě zvědavý jsem dál vyhlížel věhlasnou dílnu, o jejíž existenci jsem se dozvěděl teprve včera. Vytržený ze všeho známého a vhozený

do cizoty, přesně tak jsem si tehdy připadal. Opustil jsem své tužky, výkresy i slamník a jel přepychovým kočárem na setkání s mužem, který mi zachránil život. Ani Shakespeare by se nemusel za takovou úvodní scénku stydět.

Ze střech domů na mě shlíželi zářící zlacení andělé. Krásní, bezstarostní a tajemní. A takoví mi připadali i všichni ti lidé v ulicích. Neznámí jako moji vrazi, záhadní jako moji zachránci. Cizí mi nakonec přišla i jejich tvrdá řeč, tak dlouho jsem ji neslyšel. Mnohem bližší mi byly zdejší domy inspirované antickým dávnověkem, zamilovaným do sloupořadí. Přesně takové jsem denně obdivoval v Paříži. Tady jich bylo snad ještě víc. Některé se skvěly novým štukováním, jiné podávaly svědectví o věčné válce dešťů, větru a sucha. Pilní stavitelé a architekti se činili s nadšením, které mně samotnému donedávna nebylo cizí. Všechno mi tu připadalo pyšné a nové. Jako by mi Berlín jasně dával najevo, že jsem zmeškal devět let největšího rozpuku.

Kočí zastavil poblíž nově opraveného středověkého kostela, a jakmile jsem vystoupil, kývl mi na pozdrav a zase odjel.

Za mnou se ozvalo řinčení kovu o kov.

Když jsem se otočil, přímo nad mou hlavou visela kovaná cedule s pozlaceným nápisem: *Steinberg*. A pod ním stálo tímtéž zdobným písmem: *Kování, hodiny, strojky, svítidla*. Na konci kovaného oblouku zdobícího vývěsku byla upevněna velká baňka z poněkud zašlého skla, napojená na dráty vedoucí do zdi.

Vzal jsem za kliku, podle vzhledu také nejspíš pozlacenou, otevřel jsem a vešel. Prosklené dveře se za mnou samy pomalu a tiše zavřely, což měla na svědomí soustava kladek a kovaných závaží.

Ruch z ulice utichl.

Stál jsem uprostřed zcela jiného malého světa. Místnost připomínající ze všeho nejvíc velkou světnici prosvětlovalo slunce velikým oknem s vitráží. V útulném tichu se neslo pravidelné zvonění kladiva. Když náhle ustalo, bylo slyšet už jen prazvláštní sípání. Jako by tu pospával obr a dýchal na mě. Přestože mi na zádech vyrašil pot a popálené rameno začalo svědit, nebylo tu vedro.

Dva kováři se věnovali práci, aniž měli čas se po mně byť jen ohlédnout. Jeden přidržoval dvě části nějakého plotu, či spíš okrasného plůtku, druhý je pojil rozžhavenou svorkou. Jejich pracoviště mi připadalo neobvykle čisté. Dvě výhně, čtyři kovadliny, čtyři stejné kovové stolky, na zdech bezpočet polic s úhledně utříděnými součástkami, podlaha umetená jak v jídelně.

Množství všemožných kleští, kladívek a dalšího náčiní, které jsem nepoznával, bylo úhledně poskládané či rozvěšené podle druhu i velikosti. Totéž platilo pro kovové tyče, svitky drátků i lahvičky a baňky. Vše mělo svoje místo v policích nebo na věšácích.

Ve středu místnosti seděl malý, dokonale vyblýskaný parní stroj, na jehož hřídel byla řemenovým převodem napojena toho času nevyužívaná automatická bruska a také na

podivuhodný přístroj tvořený dvěma vysokými skleněnými válci. Trubice byly opatřené dřevěnými páčkami, ze kterých vedly dráty do nejbližší zdi. Něco takového jsem nedávno viděl v novinách doprovázené komentářem, že to má vyrábět elektřinu! Jen stěží jsem odolal nutkání se fascinujícího zařízení dotknout.

Majitel se neobjevil a nikdo jiný na mě neměl čas, šel jsem tedy dále, když vtom mě ovanul proud vzduchu. Vzhlédl jsem a zůstal bez dechu stát. Ze stropu visel asi tucet lopatkových kol, která se otáčela různou rychlostí.

Přímo nad hlavou mi nyní viselo to největší z nich, v průměru snad ještě větší než parní stroj pod ním. Široké lopatky se znovu jedenkrát líně otočily, načež ztuhly v tiché nehybnosti, jako by šlo o živou bytost, již jsem svojí přítomností jen vyrušil ze spánku.

Jak jsem zpod toho železného kolosu podvědomě couval, zády jsem narazil do dalšího stolku. Na něm byla posazena jakási malá lázeň. Z posuvného zařízení nad ní visela kolmo dolů podlouhlá tyč a kousek vedle podlouhlý plíšek tak, že obojí bylo celé ponořené do kapaliny v lázni. I přes zčeřenou hladinu bylo možné pozorovat, jak malý kousek kovu postupně získává stále větší lesk. Skoro jako by se ten kovový plíšek stával zlatým přímo před mýma očima!

„Úžasné!“ uniklo mi.

Oba kováři se po mně konečně ohlédli, mladší z nich se jen usmál a hned se vrátil k práci. Evidentně byl na udivené návštěvníky zvyklý.

Až to mě přimělo dál neokounět a pokračovat v pátrání po panu Steinbergovi.

Vydal jsem se do druhé místnosti, oddělené obloukovou klenbou, která, soudě dle síly zdiva, jistě také pamatovala středověk.

Místnost za ní byla snad ještě zajímavější než ta předchozí. Přivítalo mě další monstrum: obrovské hodiny, které šly pozpátku – tam, kde byste čekali druhou hodinu, byla desátá, ručičky běžely přesně, ale opačným směrem. Vyhřezlé kovové vnitřnosti tohoto nevídaného časoměřiče zakrývaly polovinu stěny. Ozubená kola, mnohá větší než lidská hlava, se otáčela a odrážela při tom matné světlo zpola zakrytého okna. Těžké kyvadlo se div nedotýkalo podlahy. Jeho zakončení tvořily tři další bílé ciferníky. Ručičky se v každém z nich pohybovaly tentokráte správným směrem, ale rozdílnou rychlostí: ty nejkratší běžely po zhuštěných pražcích vteřin, delší se nepozorovaně loudaly po názvech dnů a nejdelší stály téměř přesně vprostřed letopočtu 1856. Všechny do jedné však byly zlaté, či alespoň pozlacené.

Zaslechl jsem za sebou tlumený hovor, ale zprvu jsem v příšeří nikoho neviděl. Několikerý tikot hodin mi téměř nedovolil rozpoznat slova. Všiml jsem si, že i zde vládne přísný řád a čistota. Zbylé stěny zakrývalo rozmanité zboží vystavené v krásných kovaných nebo dřevěných policích, podlouhlý stůl zase desítky krabiček s roztříděnými součástkami.

Ve vzdáleném koutě místnosti, tam, kam už světlo z okna nedosáhlo, jsem zahlédl záblesk.

A pak druhý, který se změnil v podivné, namodralé jiskření. Zvědavost mě nalákala blíže.

Dva muži si v těch místech něco zaujatě vykládali nad hromadou dřevěných bedýnek a gestikulovali u toho elektrickým svítidlem. Okamžitě jsem zatoužil prozkoumat tu nevídanost zblízka.

Ale to už jsem uviděl další a další taková přímo před sebou. Na polici kryté porcelánovou deskou stály v řadách vyskládané velké skleněné baňky, každá s dvojicí tyčinek uvnitř. Jak se tak leskly v namodralém přísvitu, vypadaly jako hlavy šiku nějakých Měsíčňanů!

Dlouhou chvíli jsem na jednu z nich zíral; snad jsem jako dítě věřil tomu, že se pouhou mou vůlí rozsvítí, leč nestalo se tak. Přesto ve mně narůstal pocit, že jsem se ocitl v nějakém fantaskním světě.

„I při těch nejpřesnějších výpočtech to bude mít zpoždění," postěžoval si jeden z mužů. „Nehledě na to, že spolehlivost našeho dynama je, ehm, dosti diskutabilní."

„Jsme v začátcích," chlácholil ho druhý. „Udělej si na to čas. Nejsme tu od toho, abychom honem kradli Siemensovy nápady!" Oba muži se hlasitě zasmáli.

Zvenčí jsem zaslechl zaržání koně a pozdrav kočího Hanse.

Už jsem se otočil s úmyslem zase tiše vypochodovat s tím, že pan majitel teprve právě dorazil, když se za mnou ozvalo: „Takže už zdráv?"

Hlas patřil mladšímu z dvojice hovořících mužů. Dokonce jsem si nebyl jist, je-li vůbec

starší než já sám. Svého zachránce jsem si představoval jako dalšího umouněného hromotluka, dobrotivého jemnostpána nebo třeba stařičkého podivína s ohořelými vlasy; můj utajený bratr zase mohl být třeba ještě dítě. Muž, který mě oslovil, nebyl nic z toho. Byl mladý, štíhlý a svalovitý, což bylo patrné, neboť byl od pasu nahoru nahý, ale když vstal, zdál se být možná trochu menšího vzrůstu než já. „Vydrž chvilku," prohodil ke mně. „Martine, končíme. Vždyť dnešek by stejně utekl dřív, než bychom spočítali ty zpropadené nadbytečné vteřiny!" poplácal svého rusovlasého kolegu po zádech. „Hans už je tady. Naložte vůz. Rozvezeme, co máme. Tohle," zadíval se se zalíbením na zářící lampu ve své ruce, „jim prostě musí stačit."

„Nazveme to *kolísavka-zhasínavka*!" rozesmál se zrzek a sundal si hodinářskou lupu z oka. „Ne, Richarde. Máš pravdu. Nemá cenu počítat vteřiny, dokud nebudou hotová nějaká ucházející stínidla," usoudil nakonec. „A abych řekl pravdu, proti volnému odpoledni rozhodně nic nenamítám."

„Zasloužíš si ho víc než kdo jiný," souhlasil Richard.

Konečně jsem si všiml jeho tváře. Připadala mi poněkud extravagantní: kotlety střižené do špičky a zasahující skoro až k ústům, zbylá tvář dohladka oholena, tmavě plavé vlasy pečlivě sčesané dozadu.

„Tak už běž, a nechte nás chvíli o samotě," uvolňoval kolegovi cestu.

Ten mi kývl na pozdrav a vyšel z místnosti.

„Vítej v mém malém vesmíru, bratře!“ oslovil mě konečně můj zachránce a posvítil si na mě tím elektrickým světlem i vlastníma divnýma očima. Nevypadaly nijak dobrotivé, někdo by je mohl považovat dokonce za chladné. Jejich průsvitnou modř stínily tmavé, dlouhé řasy a podmračené obočí. „Zahojil ses dobře, na to, jak jsi vypadal, když jsem tě našel.“

„Vy – vy jste pan Steinberg?“ ujišťoval jsem se.

„Jo, to jsem.“ Oslovený na mě nepřestával svítit, v úsměvu mu klesaly koutky do tváří, evidentně si mé rozpaky užíval. Dokázal jsem si představit, jak se z něho ženy chvějí v kolenou, ovšem mě jeho uhrančivý pohled tak trochu děsil. „A ty jsi ten rváč, co poslal Herbigovu pravou ruku do špitálu, pokud se nepletu?“

„Pořádně nevím, co se to tam semlelo. Nevím ani, kdo to byl. Uráželi moji matku, kradli otcovy věci a… chtěli mě zabít.“

„Tak to už jednoho dokáže opravdu pořádně navztekat!“ usmál se Richard Steinberg. „Jak jsi to vůbec dokázal? Byl dvakrát takový jak ty.“

„Praštil jsem ho.“

„To musela být pořádná rána.“ Steinberg odpojil lampu od přístroje, který před chvílí zkoumal jeho kolega, a dal se do sundávání černých závěsů z oken.

Místnost prostoupilo teplé denní světlo. Muž se zadíval ven. Jeho rysy náhle ztuhly v nečitelnou masku, ve tvářích mu pohrávaly svaly. „Včera jsem se dozvěděl, že to nerozdýchal,“ oznámil mi věcně. „Je po něm.“

Je po něm? To divné prohlášení mě šokovalo snad ještě více než nůž těch hrdlořezů pod bradou. Na hrudník jako by se mi nahrnula celá fůra kvádrů z egyptských pyramid.

„Prý krvácel do hlavy," dodal Steinberg, jako by popisoval něco, co se tady v Berlíně přihodí kdekomu na každém kroku. „O tom, co se stalo v tom domě, se nesmí nikdy nikdo dozvědět, je ti to jasné? Nikdy jsi tam nebyl."

Jen jsem tiše kývl, nejen proto, že mi stále ještě nesloužil hlas.

Tys zabil člověka! křičelo na mě svědomí. V hlavě mi hučelo.

Chtěl mě „podřezat jako podsvinče", podle jeho vlastních slov. Sám nakonec dodýchal – jako ulovené zvíře…

Ano, u tety ve Francii jsem uštval lišku, zabil přestárlého psa, ale tohle… tohle byl člověk!

Opilý násilník, který mi zabodl nůž pod bradu a bodl by znovu a víc, kdyby…

Ale byl to člověk! Lidská bytost! Někdo, kdo chodil po ulicích, povídal si s lidmi, jedl, spal, možná někdy i miloval!

„Chtěl jsem se jenom… bránit," dostal jsem ze sebe chraptivým polohlasem.

„Musel jsi ho zlikvidovat. Kdybys to neudělal, zabil by on tebe," konstatoval Steinberg klidně, očima znovu zkoumal moji tvář. „Viděl jsem ty jizvy. Byli na tebe dva. Kdybys byl ve válce, také bys zabíjel své nepřátele. Po desítkách."

„Ale já nebyl ve válce," zašeptal jsem; hlas se mi stále toulal neznámo kde.

„Boj o život je válka," ujišťoval mě Steinberg, stále nepochopitelně věcný a klidný. „Souboj muže proti muži, chceš-li. A tys byl napaden."

Vymanil jsem se Steinbergovu znepokojivému pohledu a nepatrně pokýval hlavou. „Jak o tom vlastně víte?"

„Jsem rád informován. O penězích, které tvůj otec dluží, nemáš nejmenšího ponětí, mám pravdu?"

„Ne, nemám. Opravdu ne."

„Co jsi tam vlastně pohledával?"

„Přijel jsem za ním. Až z Francie. Žádal mě o to. Zmiňoval se, že na tom není nejlépe, ale netušil jsem, že je v takovém maléru."

„To tedy je," přikyvoval Steinberg. „Podle toho, co jsem vyzvěděl, dluží samotnému Herbigovi. Takže jestli má dost rozumu, ale málo peněz, už se tady neukáže."

Protřel jsem si tváře a zoufale toužil, aby všechno tohle byl jen nějaký bláznivý sen: otcovo zmizení, pokus o mé zabití, vražda, tahle divná dílna a konečně i její podivínský majitel.

„Ty teď musíš být setsakra opatrný," domlouval mi Steinberg. „Na otce se v žádném případě nevyptávej. Zaplést se s někým, jako je Herbig, je to nejhorší, co tě v tomhle vzkvétajícím městě může potkat. On si teda myslí, že jsi mrtvý, ale kdyby zjistil, že ne, brzy by z tebe mrtvolu udělal. I pokud bys nebyl… Denatierrův syn. To příjmení nesmíš už nikdy použít, rozumíš? Ne tady, a ani nikde jinde v Prusku."

Přikývl jsem.

„Služebným jsem nakukal, že jsi můj bratr, a tady jsem to pro jistotu udělal jakbysmet."

„Takže vy vůbec nejste… můj…?“

„Já bych řekl, že teď už rozhodně ano. Jsem Richard,“ natáhl ke mně pravici a pevně stiskl tu moji. Jeho sevření mě zabolelo; do kůže mě tlačily hroty jeho kovového, ostnatého prstenu.

„Jak vůbec víte, kdo jsem?“ ptal jsem se, jakmile moji ruku pustil.

„Jak vůbec *víš*!“ opravil mě Steinberg. „Jak to vím? Jak už jsem říkal – mám oči a uši všude. Předpokládám, že nemáš kam jít, když ten dům lehl popelem.“

„Lehl popelem…“ hlesl jsem.

„No, musím přiznat, že kdybych zrovna nejel kolem, z tebe by toho také moc nezbylo. Krvácel jsi a byl jsi v mdlobách. A ti opilí pitomci si mysleli, že to máš za sebou, tak to tam úplně všechno podpálili, aby zahladili stopy. Bylo štěstí, že jsi měl kabát durch mokrý, a je zázrak, že ses mi neudusil.“

Žádný bratr, pomyslel jsem si, zachránil mě úplně cizí člověk! „Vděčím vám – ti – za život,“ vymáčkl jsem ze sebe.

„Je mi líto, ale právě teď žádný život nemáš. Musíme ho teprve jaksi… *vytvořit*.“ Můj zachránce se pousmál a znovu do mě zavrtal své pronikavé oči. „Víš, že ty ses mi nepředstavil? Jak jmenuješ?“

„Michael Denatierre.“

„Michael Steinberg, odteď. Máme společnou matku. Upletla si tě někde ve Francii; na ten tvůj přízvuk těžko vymyslíme nějakou lepší povídačku. V domě mám místa víc než dost a ty potřebuješ zázemí, než se postavíš na vlastní nohy. Také budeš potřebovat peníze,

není-liž pravda, a jeden pracant navíc se mi teď náramně hodí právě tady.“

„Zkusím udělat, co bude v mých silách, abych se alespoň odvděčil za všechnu tu péči a pohoštění.“

„Odvděčil!“ Richard se zvláštně pousmál, zavrtěl hlavou a vyvedl mě zpět do přední dílny. „Vděk dnes není v módě, Michaeli. Málokdo v Berlíně vůbec zná význam toho slova,“ poučoval mě. Mezitím došel k pozlacovací lázni. Chvíli otáčel kolem posuvného zařízení, až se kousek kovu začal zdvihat z kapaliny. „Ale práce se shání těžko. Tady i jinde. Toho už sis musel všimnout.“

Kývl jsem.

„Už jsi vyučen?“

„Jsem student. Tedy alespoň v Paříži jsem jím byl.“

„Hm, student. Takže o vědě ani řemesle toho moc nevíš, mám pravdu?“

„Rychle se učím,“ pokrčil jsem rameny.

„To by měl každý student,“ pousmál se Richard, pohled upřený na právě pozlacený podlouhlý plíšek. „Pozor,“ varoval mě, když jsem se bezděčně přiblížil k lázni, abych si výsledek prohlédl, a rychle mě poodstrčil. „Je v tom kyanid.“ Vzal do ruky podlouhlé kleštičky, kterými své dílo odpoutal, smočil v nádobce s vodou a položil je do kovové krabičky vedle dalších pozlacených hodinových ručiček. Následoval proces přípravy dalšího kusu do lázně. Drobný kousek kovu Richard připoutal jemným drátkem k mechanismu, poté ho pomocí otočného kola ponořil zpět do lázně. Na-

konec páčkou zapojil elektrický proud. Už za pár chvil jsem měl dojem, že na plíšku pozoruji titěrné pableskování.

„Když budeš jen trochu chtít, můžeš se tady dost naučit a zároveň si hodně vydělat," pokračoval Steinberg, „a dostudovat pak na každé škole, kterou si vzpomeneš. Nebo utéct za otcem třeba až do Afriky. Přinejmenším se vrátit do té tvé Francie."

Kývl jsem; na nějaká studia nebo návrat k tetě Babette do Paříže jsem momentálně neměl nejmenší pomyšlení. Co bych té vznešené dámě řekl? Že mě okradli o všechny peníze, včetně těch, které mi dala? Že můj otec přišel o dům, nadělal dluhy a zmizel? Že se mě jeho věřitelé pokusili zabít? Že jsem jednoho z nich zabil já sám? Na druhou stranu: copak mohu být na obtíž nějakému cizímu muži? „Měl bych si jít po svých. Nemohu tu zůstat. Můžete kvůli mně mít –"

„*Můžeš*!" opravil mě Richard. „Ne, nemůžu. Ty *musíš* zůstat. Alespoň prozatím. Abych použil tvoje slova: hodně ti… dlužím," vysvětlil zamyšleně, jako by se tomu, co právě řekl, sám divil, a zároveň o tom byl kdoví proč naprosto přesvědčen.

„Ty mně?"

„Proto, že jsi mi pomohl zbavit se pravé ruky toho sviňského vyděrače!" zasmál se. „Představím ti teď ty, kdo jsou *moje* pravá ruka."

Steinberg mě postupně představil všem pracovníkům. Přestože jsem tehdy po dílně chodil jako ve snách, dodnes se pamatuji, že nejsrdečněji mi stiskl ruku Christoph – sympatický

mladík s výrazným nosem a krátkými zvlněnými kaštanovými vlasy. Tento oproti mým představám poněkud příliš štíhlý kovář se věnoval především výrobě součástí větších výrobků, ale také kompletního krbového náčiní, svícnů a stojanů pro lampy, pak také obsluze přístrojů připojených k parnímu stroji. A k tomu prý stíhal vyřizovat běžné opravy všeho možného. I na počkání, pokud šlo o krásnou ženu.

Pak přišel na řadu Felix, statný muž s mohutnýma rukama, příjemnou, avšak toho času velmi vážnou tváří a s řídnoucími černými vlasy.

„Je mistrem v opracování surového železa, ve výrobě mříží a plotů," vysvětloval Steinberg, „ale vyrábí také…" ozvalo se zasyčení, jak rozpálený kov zaplul pod hladinu vody, „…na zakázku zbraně pro nájemné zabijáky a katy," dodal Richard se smíchem, takže jsem nepoznal, zda je to pravda nebo žert.

Felix vytáhl své dílo z vody a začal do něho bušit kladivem. Z čepele budoucího nože opadávaly vrstvičky strusky a hasly na kovadlině – jako lidské životy, napadlo mě v té chvíli.

I Steinberg se na chvilku zamyslel. Z ničeho nic se zastavil a zaposlouchal, jako skladatel při nácviku nové písně. „Miluji ten zvuk…" pak zavrtěl hlavou, až mu pár navoskovaných pramenů spadlo do očí. „Já sám mám v péči vlastně jen nákup součástí, které si neumíme vyrobit, a pak už jen vzhled a funkčnost všeho toho harampádí. Napřed to navrhnu, oni to udělají a já to už jen sestrojím a třeba i pozlatím, když

to za to stojí. A… málem bych zapomněl na našeho génia – tam venku u vozu, ten zrzek," ukázal Steinberg na dveře, za kterými právě ryšavý čtyřicátník a kočí Hans uvazovali černého valacha do nákladního povozu, „to je Martin. Hodinář a zámečník v jedné osobě. Dokáže prostopášným dámám vyrobit ty nejrafinovanější zámky. A je pak jediný, kdo od nich má klíč!" Richard se zasmál a mrkl na mě. „Nuže, bratře, pomůžeš mi naložit ty bedýnky? A opatrně, v těch horních jsou elektrická světla, a s těmi musíš ještě jemněji než se svým vlastním *nářadím*."

Dobrých mravů nedbaje, poprvé po kdoví jak dlouhé době, jsem se zasmál.

Práce jsem se zhostil ochotně, a musím přiznat, že mi nakonec dovolila na událost v otcově domě na chvilku zapomenout. Když pak Richard, Hans a zrzek Martin odjeli, aby rozvezli zboží zákazníkům, ujal se mě Christoph.

A tehdy jsem začal poprvé v životě lhát. Sic mi to v té době moc nešlo, dnes vím, že mladý kovář snadno uvěřil: *Steinbergův bratr se vrací z Paříže, protože mu na studiích scházely peníze.* Nic, co by mohlo budit pochyby.

Felix nemluvil.

„Má vražedně důležitou zakázku, proto je tak zabijácky vážný," vysvětlil mi Christoph. „Traduje se, že si u něho Richard nechal vykovat dýku, kterou nedávno vyprovodil svoji milenku pěkně až za jeho všemohoucí milostí pánembohem," dodal a důležitě pokýval hlavou.

Zůstal jsem oněměle zírat. Takže můj zachránce je proslulý berlínský vrah?

„Žertuju!“ rozesmál se mladík. „Ale připrav se na to, že o svém bratrovi zaslechneš tak praštěný legendy, že jim můžou věřit jen hysterky a pomatený báby.“

„Ale říká se, že každá pohádka nese kousek historie,“ podotkl jsem, zvědavý na další informace o svém *novém* bratrovi.

„Ne pohádka, kterou vypráví závist. A Richardovi tady závidí snad i psi,“ zazubil se Christoph. „Má své věrné zákazníky z těch nejvyšších kruhů. A jeho dílna jako jediná netrpí rozmachem Borsigovy monstrózní železárny. Neděláme sice parostroje, ale…“ Christoph se otočil ke stolku za sebou a pak se na mě nadšeně zazubil, „– umíme jejich miniatury!“

Na kruhu maličkých kolejnic seděl detailní model lokomotivy. „Sleduj!“ Christoph otevřel malé topeniště v zádi mašinky a vložil do něho zapálenou kostku lihu. Chviličku se nic nedělo, ale pak se z ničeho nic dal malý stroj tiše do pohybu. Pojídal kolejničky před sebou jako králík stébla, z komínů se jí linuly drobné proužky dýmu i páry.

Nebýt stínu nedávných událostí a mého pošramoceného hlasu, byl bych výskl úžasem jako dítě.

„Překrásný, že? To je Jupiter, co loni spadl do řeky. Omylem vjel na nedokončený most. Viděli jsme to s Richardem na vlastní oči. To byla šlupka, když se kotel dotkl vody! A víš, kolik už jsme jich prodali? Exkluzivní zboží! Ale to zdaleka není to nejlepší!“ Christoph mě zavedl do zadní místnosti, kde jsem si krom elektric-

kých lamp a obrovských hodin mohl prohlédnout nástěnné i stojací svícny, lampy plynové, lucerny, tři krásné skleněné baňky na nožkách s kohoutky, a dokonce i samovar. Dále několikeré nástěnné i stojanové kovové hodiny, prapodivné samohybné strojky s dráty nebo hrací skříňky. Část jedné stěny byla vyhrazena sadě Felixových nožů a dýk s překrásně cizelovanými rukojeťmi.

Některé výrobky byly více či méně pozlacené, doplněné sklem, kameny nebo dřevem, ovšem všechny byly nějakým způsobem zvláštní. Jiné, než jaké jsem kdy viděl. Tvarem připomínaly třeba stromy, oheň, zvířata, nebo i části lidských těl. Hodiny ve tvaru rozevřené lidské dlaně, svícen ve tvaru letícího ptáka, nahá děva držící plynovou lampu, a mezi tím mnoho figurek spíše groteskních, které sloužily jako držáky či věšáky.

Mé oči těkaly dále, po policích a po menších výrobcích, jejichž účel jsem nebyl schopen určit. Povětšinou šlo o háky, kruhy, svorky a leštěné, různě dlouhé či silné tyče všemožných zakřivení.

„To vypadá jako… vězeňské okovy," podivil jsem se komínku jakýchsi kruhů ozdobených karabinami.

„Taky že jsou."

„I ty pozlacené?"

Kovář znovu souhlasil, ústa mu rozvlnil zvláštní úsměv. Sledoval jsem jeho pohled. A mezi všemi těmi zlacenými výrobky jsem spatřil několik předmětů jasně falického tvaru. Ctihodný pan Steinberg prodává zlacené

napodobeniny našeho přirození? ptal jsem se sám sebe, jelikož na to, abych se zeptal přímo mladého kováře, mi jaksi chyběla odvaha. Christoph si evidentně z dobrých mravů mnoho nedělal: „Tomuhle Richard říká *olisbos.* Je to z řečtiny. To ženy používají proti bolestem hlavy," vysvětlil zasvěceně. „To se některým dámám stává, když u sebe dlouho nemají mužského," dodal se smíchem a otevřel dvířka jedné z uzavřených poliček. Na podestýlce z červeného sametu, nakloněné tak, aby na ni bylo vidět i shora, ležel asi tucet skleněných kolíků různé velikosti a zakřivení, které byly nasazeny na kovových tělech opatřených zdobnou kličkou. „Tyhle jsou mnohem dražší než ty zlacené," vysvětloval mladík zasvěceně. Někde opodál se rozehrálo několikero hodin. Jejich veselé melodie kontrastovaly s Christophovým nemravným výkladem. „Jsou duté," nedal se mladík rušit. „Dají se naplnit teplou vodou, aby dráždidlo dámy nestudilo. Klička natáhne převody uvnitř, ty roztočí osičku s nevyváženým tělesem na jejím konci a to přístroj… rozechvěje."

„Rozechvěje…" podivil jsem se. Připadalo mi zkrátka neuvěřitelné, že by si nějaká dáma takový *přístroj* dobrovolně vsunula pod sukně a mělo ji to snad nějakým způsobem těšit.

„O tomhle zboží samo sebou neví úplně každý," mrkl na mě mladík. „Ale mezi zasvěcenými má nebývalý úspěch. A počkej, až přijdeme na to, jak převody zautomatizovat pomocí elektřiny! Stačí jen sestrojit hodně malý, zato ale dostatečně silný generátor."

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Richardovy živé hračky**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.